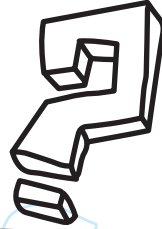

فاز امتحان

انتشارات مشاوران آموزش
ناشر تخصصی دروس عمومی و علوم انسانی

فاز امتحان
فلسفه ۱۲

مجموعه سؤالات امتحانی

بارم

۲

- ۱ تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:
- الف. وجود و ماهیت وجه اختصاصی هر موجودی محسوب می شود. ۱ س.م
- ب. اگر از وجود موجودی آگاه باشیم، از ماهیتش نیز آگاه خواهیم بود. ۱ س.م
- پ. از نظر ابن سینا، میان ذات موجودات واقعی و محمول وجود، یک رابطه امکانی برقرار است. ۲ س.م
- ت. مفهوم سیمرغ یک مفهوم ممکن الوجود محسوب می شود. ۲ س.م
- ث. مسئله علت و معلول، قطعاً نخستین مسئله فلسفی است که ذهن بشر را به خود معطوف کرده است. ۳ س.م
- ج. مفهوم اتفاق نه تنها در نزد عامه مردم، بلکه در علوم نیز کاربرد پیدا کرده است. ۴ س.م
- چ. طبق گفته های سهروردی، حکمای ایران باستان شناختی روشن از مبدأ هستی داشته اند. ۵ س.م
- ح. دیدگاه افلاطون درباره خدا با دیدگاه عموم جامعه یونان باستان تفاوت داشت. ۵ س.م

۲

- ۲ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:
- الف. فلاسفه غرب از طریق فیلسوفانی مانند و مجدداً با فلسفه ارسطو آشنا شدند. ۱ س.م
- ب. از نظر فیلسوفان، حمل نیازمند دلیل است. ۱ س.م
- پ. اگر درختی وجود داشته باشد، رابطه میان آن درخت و مفهوم وجود، است. ۲ س.م
- ت. نظریه امکان فقری توسط ارائه شده است. ۲ س.م
- ث. علت چیزی است که معلول متوقف بر آن است. ۳ س.م
- ج. کلمه پرسشی بازتابی از رابطه علیت محسوب می شود. ۳ س.م
- چ. ابن سینا در مهم ترین اثر فلسفی خود؛ یعنی کتاب درباره مفهوم «اتفاق» صحبت کرده است. ۴ س.م

۰/۷۵

- ۳ هریک از موارد سمت راست، با کدام یک از موارد سمت چپ مرتبط است؟
- الف. وجوب علی و معلولی ۱. جهان دارای نظم خاصی است.
- ب. سنخیت علت و معلول ۲. میان اشیای جهان رابطه و پیوستگی برقرار است.
- پ. رابطه علت و معلول ۳. حوادث جهان لزوماً دارای علت نیستند.
۴. جهان هستی تابع رابطه ای ضروری و حتمی است.

۰/۲۵

- به سؤال های زیر پاسخ کوتاه دهید:
- ۴ یکی از برهان های ابن سینا در اثبات وجود خدا را نام ببرید. ۱ س.م

۰/۱۵

- ۵ اولین بار کدام فیلسوف به تفاوت میان هستی و چیستی اشاره کرده است؟ ۱ س.م

۱

- ۶ انواع موجودات از نظر ملاصدرا را نام ببرید. (۲ مورد) ۲ س.م

۰/۱۵

- ۷ از نظر کدام فیلسوف علیت جزء ساختار ذهن انسان است؟ ۳ س.م

۰/۱۵

- ۸ تجربه گرایان اصل علیت را ناشی از چه می دانند؟ ۳ س.م

۰/۱۵

- ۹ کدام دسته از فیلسوفان غایت مندی زنجیره حوادث جهان هستی را انکار می کنند؟ ۴ س.م

۰/۱۵

- ۱۰ نفی اصل علیت و فروع آن برابر با اعتقاد به چیست؟ ۴ س.م

۰/۱۵

- ۱۱ دو مورد از اوصافی را که ارسطو به خداوند نسبت می دهد، نام ببرید. ۵ س.م

۰/۱۵

- ۱۲ فیلسوف معتقد به خدا چه کسی است؟ ۶ س.م

۰/۱۵

- ۱۳ برهان فارابی برای اثبات وجود خدا بر چه اصلی استوار است؟ ۶ س.م

۱/۵

- ۱۴ هریک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:
- الف. واجب الوجود بالذات: ۲ س.م
- ب. بهمن: ۵ س.م
- پ. مبدأ نخستین: ۵ س.م

نوبت اول

پاسخنامه کاردینال

۱. درست و نادرست بودن جملات

- الف. وجود وجه مشترک و ماهیت، وجه اختصاصی هر شیء است.
- ب. وجود و ماهیت از هم متفاوتند و به همین دلیل با شناخت وجود یک چیز به ماهیت آن دست پیدا نمی‌کنیم.
- پ. ت.
- ث. فقط احتمالاً می‌توان گفت نخستین مسئله‌ای که ذهن بشر را به خود مشغول کرده، علت و معلول باشد؛ نه قطعاً.
- ج. ح.

۲. جملات پرکردنی

- الف. ابن سینا - ابن رشد
ب. امکانی
ث. وجود
ج. الهیات شفا
- ب. وجود بر ماهیت
ت. ملاحظه
ج. چرا

۳. پرسش‌های تطبیقی

- الف. ۴ ب. ۱ پ. ۱

۴. پاسخ پرسش‌های کوتاه

۴. برهان وجوب و امکان
۵. ارسطو در کتاب مابعدالطبیعه
۶. وجود نیازمند و وابسته و وجود بی‌نیاز و مستقل
۷. کانت
۸. از نظر تجربه‌گرایان درک علیت ناشی از تجربه و احساس توالی پدیده‌ها است.
۹. آن دسته از فیلسوفانی که به وجود علت‌العلل قائل نیستند، غایت‌مندی زنجیره حوادث طبیعی را انکار می‌کنند.
۱۰. نفی اصل علیت برابر است با اعتقاد به وجود «اتفاق» در عالم.
۱۱. محرک غیر متحرک، عالی‌ترین اندیشه، فعلیت تام و کامل بالذات، تغییرناپذیر و ...
۱۲. فیلسوف معتقد به خدا کسی است که برای وجود خدا دلیل ارائه کند و بر اساس استدلال به وجود خدا معتقد شده باشد.
۱۳. برهان فارابی بر اصل بطلان تسلسل علل نامتناهی یا تقدم وجود علت بر معلول استوار است.

۱۴. تعریف اصطلاحات

- الف. واجب‌الوجود بالذات: ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است نه یک امر بیرونی.

ب. بهمن: به اعتقاد حکمای ایران باستان، نخستین موجودی است که از جانب خداوند خلق شده و مجرد از ماده است.

پ. مبدأ نخستین: همان علت‌العلل است که علت تمامی موجودات هستی محسوب می‌شود (خداوند).

۵. پاسخ پرسش‌های کامل

۱۵. رفتار طبیعی و معمولی ما انسان‌ها در مواجهه با دنیای اطرافمان نشان می‌دهد که بخشی از آنچه در ذهن ماست، در عالم خارج وجود دارد و واقعیت خارج از ذهن توهم و خیال نیست. به عبارت دیگر، رفتار ما نشان می‌دهد واقعیتی در خارج از ذهن وجود دارد.

۱۶. هر موجودی که در جهان هستی وجود دارد، گرچه ذاتاً ممکن الوجود است؛ اما قطعاً واجب شده و از حالت امکانی خارج شده و وجود برایش ضرورت پیدا کرده است که وجود دارد. بنابراین، تمامی موجودات ممکن‌الوجود بالذات نیز تبدیل شده‌اند به واجب‌الوجود بالغیر. بنابراین تقسیم درست‌تر برای موجودات عبارت است از واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر؛ زیرا هر چیزی که وجود دارد، وجود برایش واجب شده است و واجب‌الوجود است. خواه بالغیر و خواه بالذات.

۱۷. سنخیت علت و معلول؛ یعنی این که از هر علتی، هر معلولی به وجود نمی‌آید و از هر معلولی هر علتی پدید نمی‌آید. به عبارت دیگر، هر علتی دارای یک معلول خاص و هر معلولی، دارای یک علت خاص است. مثلاً حرارت تنها علت ذوب‌شدن فلز است و سرما نمی‌تواند علت ذوب‌شدن فلز باشد.

۱۸. در رابطه‌ای مثل رابطه استاد و شاگرد، وجود دو طرف رابطه پیش و پس از وجود رابطه وجود دارد و با از بین رفتن رابطه، دو طرف رابطه همچنان وجود خواهند داشت؛ اما رابطه علیت، یک رابطه وجودی است که وجود دو طرف رابطه هم‌زمان با وجود رابطه شکل می‌گیرد و وابسته به آن رابطه است. به عبارات دیگر، رابطه علیت چیزی جز وجود دو طرف رابطه نیست.

۱۹. اگر فکر کنیم علت وجود دارد؛ اما معلول پدید نیامده، درواقع به تفاوت میان علت تامه و ناقصه توجه نکرده‌ایم. اگر علت تامه باشد، معلول قطعاً پدید می‌آید و اگر علت از نوع ناقصه باشد، معلول هنوز به وجود نیامده است. پس اگر علتی وجود دارد؛ ولی معلولی پدید نیامده، قطعاً علت از نوع ناقصه است.

۲۰. من در ذهنم از «حقیقتی نامتناهی که عالم و قادر مطلق باشد و خود من و تمام موجودات دیگر را خلق کرده باشد»، تصویری دارم.

تصویری که در ذهن من از این حقیقت نامتناهی وجود دارد، یا توسط خود من ایجاد شده یا توسط موجود دیگری. اما توسط من ایجاد نشده؛ زیرا من وجودی متناهی‌ام و نمی‌توانم تصویری از «نامتناهی» در ذهن خودم ایجاد کنم. به‌طور کلی هیچ‌کدام از موجودات متناهی نمی‌توانند تصویری از موجودات نامتناهی را در ذهن خود یا دیگران ایجاد کنند. پس این تصور، توسط موجود متناهی دیگری ایجاد نشده است؛ بنابراین، موجود نامتناهی قادر و عالم مطلق وجود دارد که این تصور از خودش را در ذهن من ایجاد کرده است.